

Es Molí Nou

Vilafranca - Novembre de 1996 - Any X - Nº 110

PAU A LA REGIÓ DELS GRANS LLACS AFRICANS.

Volen viure ara, per reconstruir el seu país demà.

*L'aportació de Mallorca
per a un món més just*

fons mallorquí de solidaritat i cooperació

C/ General Riera, 67. 2n
07010 Palma de Mallorca
Telèfon i fax 29.70.53

Edita:

Obra Cultural Balear
delegació de Vilafranca

Coordina:

Jaume Català

Assessorament lingüístic:

Maria Coloma Mesquida

Consell de redacció:

Miquel Barceló
Jaume Català
Francesca Martí
Margalida Sansó
Jaume Vidal

Han col·laborat:

Joan Barceló
Joan Jaume
Rafel Jaume
Biel Montserrat
Jaume Nigorra
Joan Rigo
Antoni Sansó
Guillem Sansó
Jaume Sansó

Imprimeix:

GRÀFIQUES SIBA
Eng. Felícia Fuster, 21
Santa Margalida

**Els articles publicats
en aquesta revista
sols expresen l'opinió
dels seus autors**

Volem una fiscalitat pròpia

L'augment de l'autogestió fiscal -sobre la recaptació dels impostos estatals- que han assolit els territoris històrics d'Euzkadi i les declaracions de Jordi Pujol -president de la Generalitat de Catalunya- demanant que Catalunya ha de recaptar tots els impostos, han obert l'olla dels trons de molts polítics del PSOE i del PP -que amb un to jacobí i ultracentralista- manifestaven que això desequilibrava l'estat i la solidaritat amb les regions més pobres.

Si pensam en la situació de Balears, estam com sempre al vagó de la coa del tren -ja foren uns dels darrers estatuts d'autonomia aprovats per les Corts d'Espanya-, gairebé no tenim competències, i sols hi ha un 10% de l'IRPF per a Balears.

Però al cap i a la fi, el que enceta el Partit Nacionalista Basc i CiU, no és sinó el retorn d'una fiscalitat pròpia que l'Estat Espanyol ens arrabassà a través del Decreto de Nueva Planta de 1717.

Abans d'aquesta data fatídica d'ocupació per les armes de Balears -d'aquella època són molts dels quarters existents a l'illa-, Mallorca disposava d'una autonomia política i financera molt més alta que la que disposam actualment. En aquella època era el Gran i General Consell qui era el responsable de la Hisenda pública, recaptant els impostos i fent una entrega pel manteniment de les Corts Espanyoles, en aquella època l'Estat no donava cap servei als ciutadans.

El tema és ben senzill, cal que Mallorca recuperi les cotes de govern que tenia abans del 1717. Es tracta de demanar que ens tornin el que ens fou llevat.

A hores d'ara, les Balears com a territori històric que és -encara ens ho han de reconèixer a Madrid- com Catalunya, Galícia i Euzkadi, ha de tenir el màxim d'autogovern. Una de les formes d'exercir-lo és realitzar la recaptació de tots els impostos i tributs que ara fa l'Estat. És la conselleria d'Economia i Hisenda la que hauria de ser la responsable de les finances i no una delegació del Ministerio de Economia i Hacienda del Estado Español.

El fet de que els impostos sien recaptats des de Balears i per Balears, vol dir que es podria disposar molt abans dels diners per dotar de serveis als ciutadans de les Illes, i no haver de dependre de les transferències de doblers que s'ordenen des de Madrid. No es pot oblidar que gran part del pressupost del Govern Balear i dels Ajuntaments depenen de les transferències de capital de l'Estat Espanyol. Sembla un poc absurd aquest viatge d'anada i tornada dels diners que es recaptin aquí, seria més idoni i eficaç recaptar-los des d'aquí, disposar tot d'una d'ells i invertir-los aquí.

A més el règim fiscal de les Balears hauria de tenir en compte els costos afegits de la insularitat, un règim especial que tenen les illes Canàries i no les Balears. Certament curiosa aquesta discriminació de l'Estat Espanyol.

Que es recaptin des d'aquí els impostos no vol dir ser insolidaris. S'haurà de donar la part que correspon a l'Estat Espanyol per les despeses comunes i pels serveis que presti al territori de les illes -serveis que haurien de ser ja tots transferits- i una part destinada a la solidaritat entre les regions -doblers recaptats aquí que es transferirien a les Comunitats Autònomes més pobres econòmicament-.

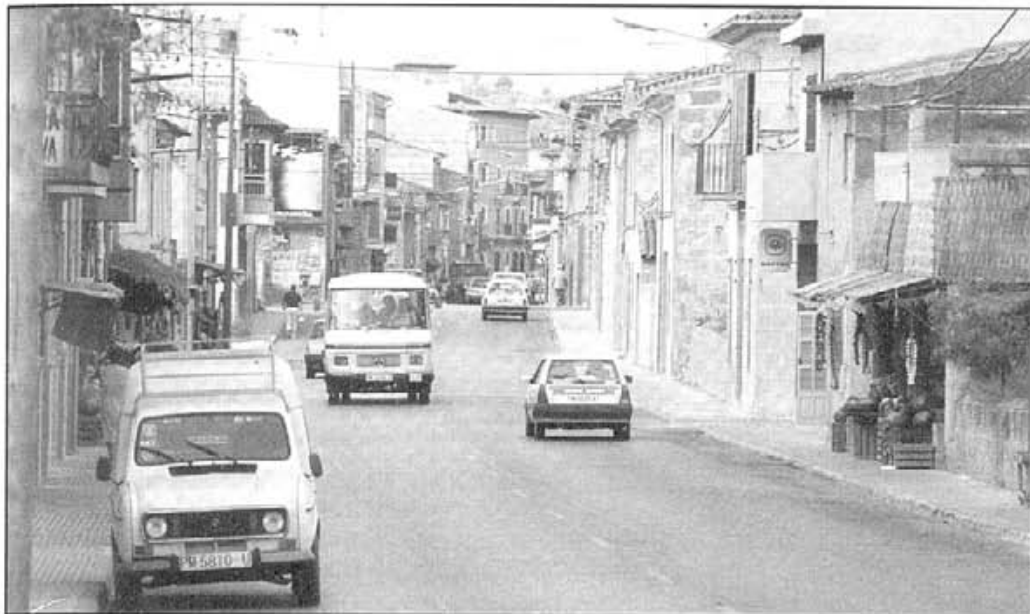
És molt trist constatar que el 1716 els mallorquins tenien molt més autogovern i una total capacitat de decidir quins impostos i quan recaptar-los que avui al 1996, dos-cents vuitanta anys després. No hi cap dubte: necessitam una fiscalitat pròpia.

Coanegra

Editorial

La desviació de la carretera es podrà dur a terme entre 1997 i 1998

La desviació de la carretera de Palma es durà a terme en els dos propers anys, segons les previsions de la conselleria de Foment del Govern balear. L'obra, que té un pressupost de prop de 600 milions de pessetes, està inclosa en el programa d'actuació de l'executiu autonòmic per a 1997 i 1998, després que el Govern Central hagi aportat més diners que els prevists en un principi per a la millora de la xerxa de carreteres de les Balears. Encara no hi ha data concreta per començar les obres, però els càlculs més pessimistes apunten que aquestes es podrien iniciar a finals de 1996 i quedar completades l'any vinent.

La variant és una prioritat per a l'equip de Govern. Més després de les dues morts en menys de quatre mesos que ha provocat el pas de la carretera pel centre del nostre poble. Segons fonts del departament de Carreteres, "actualment utilitzen la carretera Palma-Manacor un promig de 18 mil vehicles diaris".

La desviació que es farà pel sud de la vila, arrancarà (en el sentit Palma-Manacor) des de la corba de la teulera des Penyes, creuarà el torrent de sa Penya i el camí de Son Ramon per circumvalar el sud del poble entre Sant Martí i sa Farinera. Després, arran del camí de Petra anirà a acabar vora la teulera de Son Durí. Moltes finques es veuran expropiades per mor de la dita obra i no poques quedaran creuades pel nou tram de la carretera.

Des dels inicis de la dècada del 80, es parla de treure la carretera fora del nucli urbà. La feblesa dels respectius consistoris, que des de llavors han portat les riendes de l'Ajuntament, han fet possible aquest endarreriment del projecte; tot dir que des de la Sala mai s'ha fet cap tipus de pressió sèria al Govern, al manco per escrit, amb l'objectiu d'eliminar un perill evident del que n'han tret profit econòmic els comerços de la carretera i molt especialment els venedors

L'Ajuntament vol que, una vegada haver desviat el trànsit, el Govern assumeixi un pla d'embelliment de la via

crear una àrea de serveis on hi tinguin lloc els comerços que veuran la seva activitat afectada per la desviació. Les immediacions del Turó d'en Beletó és el lloc que per a l'Ajuntament té més possibilitats d'acollir el polígon de serveis. Però per aquest projecte es pretén que sigui el Govern balear qui se'n faci càrrec del seu cost en compensació pels efectes negatius que sobre la renda d'algunes famílies del poble pot tenir la desviació de la carretera de Palma.

Per altra banda, i segons ho ha reconegut el batle de la Vila, Joan Bauzá, també es demanarà al Govern un compromís ferm perquè, una vegada s'hagi construït la variant, es dugui a terme un pla d'embelliment del tram de carretera que ara divideix el casc urbà del nostre poble. Convertir la carretera en una gran avinguda on els comerços puguin mantenir uns guanys i on la gent gaudeixi d'amplis espais per passejar, tot això compatible amb un ajardinament de la via, és un projecte que l'Ajuntament posarà damunt la taula del Govern balear.

La zona del Turó d'en Beletó sembla ser el lloc escollit per fer la zona de serveis

de fruita. Després del darrer accident mortal, el batle de la vila, segons recollia *Diario de Mallorca* el 18 d'octubre passat, demanarà que el projecte no pateixi cap retard més.

La idea del grup de govern municipal, del PSM, és que la carretera es devii quan abans millor i que en les seves proximitats es pugui

Forta pujada dels impostos municipals

Redacció

Un 25 per cent és el que ha pujat la contribució urbana a Vilafranca aquest any i un 60 per cent la taxa del servei de recollida de fems (de 3500 passa a unes 5600 pessetes). La contribució urbana feia quatre anys que no pujava i ho ha fet d'una forma un tant espectacular, fet que ha provocat mil i una protesta entre els veïns que han complert amb el seu deure tributari dins el termini de pagament voluntari. La taxa de recollida de fems ja implica assumir el cost del trasvassament de residus a una estació de transferència que els ha de portar després a la planta incineradora de Son Reus. Una vegada que aquesta entri en servei, la quota que estam pagant els vilafranquers (i també la resta de veïnats de l'illa) es dispararà.

El pressupost municipal de 1997 encara no està enllestit (a l'hora de redactar aquesta informació) i per tant es desconeix si en aquest es contempla o no un nou augment dels impostos locals. Enguany també s'ha posat, al cobrament, la contribució dels terrenys rústics.

Diversos carrers de Vilafranca han sofert una reforma circulatòria

Jaume Català

L'ajuntament de Vilafranca, a través de la regidoria de Policia, ha fet varies reformes circulatòries a diferents carrers de la nostra vila, concretament als carrers de l'illa Església, Sant Martí, Amargura i Rafel Jaume. A partir d'ara al carrer de l'Església només hi podran circular els que vinguin de la plaça Major. El tram que arriba del carrer de l'Amargura al carrer de Sant Martí també hi ha una prohibició de pas com esdevé al carrer de Rafel Jaume, al qual tampoc si podrà accedir des de la plaça Major.

Per acabar, cal afegir que al carrer de Frai Lluís s'hi han pintat les retxes grogues que només permeten una aturada de cinc minuts, o el que és el mateix que a partir d'ara no s'hi podrà estacionar.

Disc indicador al carrer de l'Església

Els nous carrils lents de la carretera dificulten l'accés als camins rurals

Redacció

El carril lent que s'ha construït a la carretera Palma Manacor des del creuer de la carretera de Petra fins vora la teulera de Can París, en el sentit Manacor-Palma, està provocant sèries dificultats a l'hora de poder entrar en els camins que donen a la carretera. En aquest tram, es fa impossible girar a l'esquerra quan es circula pel sentit dels dos carrils i també en alguns punts quan es va en sentit Palma Manacor. El complex de Can Cama, on hi ha el principal local de disbauxa de la gent major, gairebé de tota Mallorca, els cotxes que hi arriben des del carril de velocitat en el sentit Manacor Palma (no es pot circular a menys de 70 per hora) ho fan de forma irregular i exposats a ser sancionats amb fortes multes. Degut al nombre de cotxes que no s'atenen a les normes que regulen la circulació, a aquest arreglat tram viari hi existeix un vertader perill de col·lisió.

Els camions de les canteres que subministren terra a les teuleres tenen molts problemes per poder entrar al camí que condueix cap a les seves explotacions (camí de pou Morer) i també per enllaçar amb els de les fàbriques. Alguns conductors han estat multats per Tràfic quan han maniobrat de forma irregular a la zona dels carrils lents. L'ajuntament de Vilafranca no va presentar cap al·legació quan el projecte va estar a exposició pública, ni tampoc ha demanat una rotonda a la zona perquè es faciliti el canvi de sentit quan sia necessari per poder entrar als camins rurals sense haver d'anar a voltar a la zona del bar el Cruce, que és un espai privat i que no té perquè servir de rotonda quan aquesta no és la seva funció.

Repartides les subvencions municipals de Cultura de l'any 1996

Redacció

El passat dilluns, dia 4 de novembre, es repartiren les 600.000 pessetes corresponents a les subvencions municipals per l'any 1996 a les entitats culturals integrants del Consell de Cultura i Participació Ciutadana. L'entitat que més doblers va arrebregar de les arques municipals va ser la Televisió de Vilafranca amb una suma de 310.000 pessetes. Els membres de TV-31 demanaren al regidor de Cultura, Jaume Sansó, un augment a la partida de subvencions. El

Grup Excursionista de Vilafranca (GEV), que l'any vinent celebra el seu 15è aniversari, rebé 100.000 pessetes, donat que en motiu de l'efemèrida tenen previstes moltes d'activitats relacionades amb l'excursionisme. Es Molí Nou també rebé 100.000 pessetes. Vilafranca Balla i Bota va sol·licitar 70.000 pessetes, el col·lectiu de rock 20.000, mentres que Ràdio La Vila renuncià, com ja va anunciar l'any passat, a la subvenció. Paret Seca no assistí.

Reflexions amb les dents a la fresca

Ens podem "alegrar" perquè els ciutadans de les Illes ja tenim circ propi. I a més, ens han comentat que l'entrada serà de ranc i que fins i tot qualche egada ho podrem veure per televisió i no serà precisament al programa "Sorpresa, sorpresa", encara que per ventura els darrers en enterar-se del seu nom siran els propis pallassos. Per votació popular s'ha elegit el nom de "Circ Internacional Mallorquí".

De fet les mamballetes més sonades han estat per la cançoneta de moda a l'illa de Mallorca: "La Balanguera" que han escurçat perquè i havia qualche titellaire que no s'hagués sabut el seu guió encara que la raó oficial esgrimida és més ecològica: "no cal tudar massa paper, i com més curt sigui l'himnes menys arbres haurem de tallar".

Però l'humorista Juanito Virgener, a més de no saber-se més que l'"estribillo", no segueix l'esmentada raó i per escriure a la rebel JAV no escatima paper per tal de dir-li que dins un galliner no hi caben dos gallins i que a ca seva falta gent.

Malgrat els pallassos hi posin tot el seu esforç i imaginació ens han xiulat a les orelles que les funcions són deplorables, preferint el públic veure fantasies d'altres tipus com les que surten de les botes del brasiler Ronaldo: el somni de molta gent.

I n'hi han tirat de floretes al futbolista, però no tantes com les que hi havia per Tots Sants als cementiris i amb la calor que feia degueren fer via a mustiar-se a no ser que la planta en sí fos molt resistent al sol.

Xerrant del temps, aquest ja ha començat a refrescar però no tant com per quedar congelats com els sous dels funcionaris de l'"Estat asnarià".

Si estau deprimits, posau-vos un ronaldinho a la vida.

Rústic sí. Llonguet no

Jaume Sansó Caldentey

Tant me fa si em voleu creure o no. L'altre dia de pagés, era setembre, vaig anar a Ciutat per feines. No seria un dia qualsevol si el que em succeir no hagués passat just a la vora de la Plaça de Cort. Hi ha l'Ajuntament, un poc més enllà, el Consell Insular de Mallorca i, una mica més enfora el Parlament de les Illes Balears i, just a la vora, la Seu. S'entén, que totes quatre, son institucions veritablement arrelades a la nostra terra; amb totes les connotacions que això suposa.

El lloc, aquest troç de Ciutat, és un dels símbols més representatius de Mallorca per sentir-te un mallorquí de socarel. No és així en la realitat. Us explicaré perquè.

Tenia el cotxe aparcant molt aprop. Vaig haver de caminar des de Cort fins a la Seu. Un aprofita per contemplar els edificis que abans us he comentat. Bé..., doncs, pel camí, un fet va distreure la meua atenció: un senyor, de mitjana edat, ben vestit, cabell pentinat, telèfon mòbil en marxa i recolat sobre un BMW, parlava en veu alta amb un interlocutor que segurament era semblant a ell. Vaig fer una mica el pardal per no perdre'm aquell espectacle. El senyor continuava parlant i parlant. S'hi acostava un municipal per dir-li que el cotxe estava en doble fila i que l'havia de treure d'allà. Ell, que abans parlava en castellà, li va contestar amb un mallorquí d'allò més ciutadà. Al final va accedir de malt gust. Desconnecta el seu telèfon i canvia el cotxe de lloc. Jo encara era just a la vora. Ell torna baixar del cotxe i, torna-m'hi i torna-hi, un altre

cop el mateix quadre: tornar a telefonar al mateix interlocutor, es recolza sobre el BMW, etc. Amb això vaig sentir com deia: « Estos niños, porque les dan un traje azul ya se creen generales... Seguro que es un pobre payés que se viene a Palma a ganarse los cuartos a nuestra costa... Se harta de poner multas a los ciudadanos honrados como nosotros, que somos los que más contribuimos a la economía de esta tierra... Bueno, Jordi, me largo que el municipal vuelve a joderme ».

La darrera frase em va matar. Jordi, li va dir a l'altre. Qui putes deu ser aquest Jordi que xerra en castellà i és un home honrat. Us jur que aquest dia em vaig sentir un extern dins la meua terra. Aquest «payos» invadeixen tot l'entorn. Són els que em fan

perdre els nervis als que intentam fer avançar aquesta terra cap a quotes de més autoestima. Ells són el sistema. Ells són els hereus dels que un dia feren empenyar els forans fins que esclataren les Germanies. Ells son els que pensen que encara anam amb calçons amb bufes... Potser, només potser, que un dia aquest bergant especuli amb la meua vida, amb el meu poble, amb la meua terra. I això em fa tremolar.

Ara, més tranquil, pens: Jesús, Déu meu... i que hi estam de bé els de poble. Els rústics, els pagesos, els menestrals. Germanets: féu el cap ben viu. Qualsevol dia, un senyor amb un BMW, us pot fer passar per beneïts. Vosaltres, si això vos arriba a passar, contesteu-li: «Calla, llonguet!!».

Ens n'enrecordam, d'Ovidi Montllor

Andreu Salom

Si hi ha una veu, un artista, un intèrpret, una personalitat de la Cançó Catalana, que sempre m'ha ullprès, ha estat Ovidi Montllor. La seva força interpretativa, tan directa i comunicativa, el seu art com a recitador de poemes i divulgador de poemes catalans (Salvat-Papasseit, Vicent Andrés Estellés, Josep Maria de Segarra, Blai Bonet) i la seva calidesa humana, entranyable i solidària, han captivat, en el transcurs del anys, una àmplia audiència.

Fa poc més d'un any que ens va deixar, víctima d'una malaltia cruel que en els últims mesos de la seva vida li havia impedit complir amb els compromisos artístics. Mai, però, no deixà d'estar amb els amics, com en aquell emotiu homenatge al també desaparegut Guillem d'Efak, celebrat a l'Auditori de Ciutat el vint de Juny del noranta-quatre. El càncer que patia ja havia causat estralls evidents, tant en la seva cara com en la seva veu, però tanmateix el seu esperit d'autèntic resistent, alineat amb el tarannà cordial i solidari característic d'Ovidi, sabé embolcallar perfectament la interpretació que féu de l'íntim *Homenatge a Teresa*.

Fou un home, un artista, que es va fer a sí mateix. Però la seva formació autodidacta no va ésser obstacle perquè irrompés tempestuosament en el món de la Nova Cançó i fés

forat en pocs anys en l'art interpretatiu, participant en una cinquantena de films (inoblidable la creació del seu personatge en *Furtius*, de José Luis Borau), en diversos muntatges teatrals i en alguns dramàtics televisius.

Personalment, sempre recordaré l'extraordinari recital de poemes d'Ovidi va oferir en l'homenatge a Vicent Andrés i Estellés, organitzat per l'Obra Cultural Balear el vint-i-nou d'abril del noranta-tres a la Sala d'Actes de la Banca March. El rapsode d'Alcoi, amb l'acompanyament guitarrístic del seu gran amic i company Toti Soler, ens transportà durant poc més d'una hora al món poètic del gran Estellés.

Quan deixà de recitar i començà a cantar l'emblemàtica *M'aclame a tu*, jo crec que a tots els assistents se'ns havia fet ja un nus a la gola. Aleshores, una emoció de plaer ens degué acabar d'arribar fins al moll de l'os.

#El càncer que patia ja havia causat estralls evidents, tant en la seva cara com en la seva veu, però tanmateix el seu esperit d'autèntic resistent, (...), sabé embolcallar perfectament la interpretació que féu de l'íntim *Homenatge a Teresa*

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

Centre Coordinador

B
i
b
l
i
o
t
e
c

Llibres

Entre la vida i els llibres, de Joan Estelrich
Diccionario de economía y finanzas, de Ramón Tamames i Santiago Gallego
Diccionario de términos literarios, de Demetrio Estébanez
El camí de Missa, de Joan Mari Cardona
Atlas de les Illes Balears
Serra Mamerra, cantarelles i caçonetes per a infants
El meu segon ofici, estudis de llengua i literatura llatines, de Miquel Dolç
Deserts, de Josep Pere Peyró
La causa xueta a la Cort de Carles III, de Francesc Riera

Cd

Balades, de Tomeu Penya
Entre la mar i el vent, d'Uc
La genial obra de Raphael Pherrer
En Joan Petit quan balla, de Cucorba
Jazz Masters 4, de Duke Ellington
Jazz Masters 11, de Stéphane Grappelli
Jazz Masters 38, de Django Reinhardt
Music for all occasions, de The Mavericks
(What's the story) morning glory?, de Oasis
Quintettes avec deux altos, de Boccherini
Els orgues de Mallorca
Braveheart original motion picture soundtrack

Horari: de dilluns a divendres de les 16.30 fins a les 20 hores i els dissabtes de les 10 fins a les 13 hores.

a de Vilafranca

Telf. 83-21-08

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

Cabernet Sauvignon 1993 Antoni Gelabert

Francesc Grimalt

Una bodega petita, com és per exemple la d'Antoni Gelabert, per ser respectada pels seus germans grans, moltes vegades no li queda més remei que elaborar vins de qualitat. I amb això, no vull dir que a les bodegues grans no es venifiquin bons vins.

Antoni Gelabert professa una gran devoció pel món del vi, cosa que el va dur, l'any 1980, a crear un petit celler a Manacor. Confiant en les varietats foranes, decidí plantar a Son Fangos i Es Llodrà (on la terra és del tipus call vermell) les varietats Cabernet Sauvignon, Chardonnay, Gewustraminer, Riesling, Merlot, Pinot Noir i Robí Cabernet; sense oblidar les autòctones Manto Negro, Callet, Fogoneu Francès i Premsal Blanc.

Però el protagonista d'aquest parell de retxes és un monovarietal de Cabernet Sauvignon de l'any 1993, el qual fou venificat de forma acurada en dipòsits d'acer inoxidable, per sofrir posteriorment una criança oxidativa en bóta de roure americà, durant un període de catorze mesos. El resultat final ha estat un vi d'un color entre cirera i robí, que un cop ensumat dona tota una delicada gamma d'aromes que van des d'olors animals (cuïro)

fins a torrats, passant per matisos acaramellats i records de tabac. En boca és fresc, deixant un retronasal d'interessants gusts d'ametlla torrada.

Es tracta d'un vi que comptarà amb el temps com a aliat a l'hora d'augmentar la seva força organolèptica. És un vi que es farà amic ràpidament d'una taula ornamentada amb productes com els esclatassangs o les gírgoles, sense oblidar un camaïot o una sobrassada, que en aquest temps ja comencen a deixar sentir l'olor. I també, malgrat sembli estrany, pot acompanyar

una llampuga amb prebes (Toni Gelabert Fullana. C/ Rei Sanç, 34. 07500 Manacor. Tel. 55 24 09. Preu de venda al públic: 1300 ptes.).

Empreses de Treball Temporal i de selecció de personal

Mancomunitat del Pla de Mallorca

Són empreses que contracten temporalment els treballadors i els posen a disposició d'una altra empresa que, per raons laborals necessita treballadors, ja siguin qualificats o no. Les empreses de treball temporal (ETT), cobreixen tots els sectors del mercat laboral.

El funcionament de les ETT és el següent: Els candidats seran contractats per "obra o servei" sense tenir una seguretat sobre el temps que durarà el seu lloc de treball. L'avantatge de treballar en una ETT és que serveix com a mitjà d'introduir-nos en el mercat laboral, adquirint la primera experiència que sempre és difícil d'aconseguir.

Es podrà treballar en una empresa i al mateix temps en una ETT, sempre que no es tenguí amb la primera un contracte d'exclusivitat.

Empreses de selecció de personal

Són empreses especialitzades en la captació i selecció de personal. Normalment fan feina per a empreses mitjanes o grans. Capten les persones mitjançant anuncis en premsa, sol·licitant el C.V. Quan reben el currículum comença la preselecció, eliminant aquells candidats que no s'ajusten al perfil del lloc de feina.

Les persones preseleccionades són citades per realitzar una entrevista. Seguidament s'apliquen diferents tipus de proves: personalitat, aptituds, interessos, etc. En acabar la selecció, presenten els candidats més idonis a l'empresa contractant, que és la darrera a prendre la decisió.

Per a qualsevol consulta que vulguis fer sobre temes d'orientació laboral i recerca de feina pots dirigir-te a la Mancomunitat del Pla de Mallorca, Servei de Promoció Econòmica del carrer Hospital, 28 de Petra o telefonar al 83 04 41. Aquest article ha estat elaborat a partir de la "Guia d'Ocupació" i la Guia d'Orientació Laboral.

#Es podrà treballar en una empresa i al mateix temps en una ETT, sempre que no es tenguí amb la primera un contracte d'exclusivitat.

Ha plogut a bots i barrals...

J.V. Foix

Ha plogut a bots i barrals i la natura, vigoritzada, ha obert les parpelles amb reflexos maresos damunt la terra fosca. Tanta de claror m'exalta, i m'he enfilat per terra de muntanya, partida vinya i partida bosc, que és la Comunitat Comarcal, i que paga primícia de tots fruits a la Pia Gaubança de Santa Clara. He arribat, no m'he adonat com, a una contrada on unes petites piràmides de fang blanc m'han recordat per llur meravellosa projecció, els mots del Gran Romeu barbatllorit, segons els quals Déu és poder de saviesa i de bonesa, i de llibertat. Amb rars instruments de precisió n'he calculat les dimensions i els implícits abismes. Un voler irresistible m'ha portat entre torrents i esbalsos, a la planella que domina la vall immemorial dels avions perduts i de llurs desferres retrospectives.

Les denominacions de qualitat dels productes agroalimentaris: denominacions d'origen i específiques.

En la qualitat dels aliments influeixen diversos factors a causa del medi geogràfic en què produeixen les matèries primeres i s'elaboren els productes, juntament amb la influència del factor humà que participa en tot aquest procés.

En moltes ocasions, aquesta qualitat es determinant de la reputació que tenen els aliments produïts en certes regions en les quals, el nom geogràfic serveix per identificar el producte desitjat en successives accions de compra. Els productors, conscients de la singularitat dels seus productes, reclamen l'exclusivitat de l'ús del nom geogràfic i estableixen unes condicions que regulen aquesta utilització.

La necessitat de protegir legalment els productes identificats mitjançant les Denominacions, amb tot el que representen de fidelitat a les

característiques que originaren el seu prestigi inicial i la genuïtat de les seves matèries primeres i processos d'elaboració, ha dut a les administracions a establir legislacions específiques que regulin l'ús d'aquests noms geogràfics.

L'Estat espanyol, l'any 1970, promulgà la Llei 25/70, *Estatuto de la Viña, del Vino y los Alcoholes* la qual en el seu Títol III "*De la protección de la calidad*" defineix el concepte de denominació d'origen com "*el nombre geográfico de la región, comarca, lugar o localidad empleado para designar un producto que tenga cualidades y caracteres diferenciales, debidos principalmente al medio natural, a su elaboración y crianza*".

Igualment, en la disposició abans assenyalada s'inclou la possibilitat d'establir protecció per l'ús de denominacions específiques utilitzades

en la comercialització de productes amb particulars característiques d'elaboració, producció o qualitat. Aquestes denominacions específiques foren regulades l'any 1985, enteses com aquelles aplicades a un producte que té qualitats diferencials entre els de la seva mateixa espècie degudes a algun dels següents factors: matèria primera de base, medi natural o el mètode d'elaboració.

Els interessats en el reconeixement d'una *denominación de origen* o *específica* han de sol·licitar-la a la comunitat autònoma a la qual pertany la denominació geogràfica que es vol protegir. S'avalua per part de l'Administració autonòmica el compliment dels requisits exigits per les normatives específiques i, si reuneix les condicions exigides, és reconeguda provisionalment i es designa un Consell Regulador en el qual han d'estar representats els distints sectors amb interessos de protecció.

La primera missió d'aquest Consell Regulador és la de redactar el reglament de la denominació que recull els aspectes bàsics que defineixen i caracteritzen el producte emparat, delimita la forma de producció, mètodes autoritzats, registres, qualitats, controls, sancions, etc.

Se sotmet el reglament a l'aprovació per part de la comunitat autònoma i a la seva posterior ratificació de l'Estat central i Unió Europea i es publica en els butlletins oficials corresponents.

Una vegada aprovat el reglament, el Consell Regulador té com a principal encàrrec vetllar pel seu compliment i la defensa i promoció dels productes emparats per la denominació.

DENOMINACIONS D'ORIGEN:

- VINS: "Binissalem-Mallorca".
- FORMATGES: "Maó".

DENOMINACIONS ESPECÍFIQUES:

- "Sobrassada de Mallorca".
- "Ensaïmada de Mallorca".

DENOMINACIONS GEOGRÀFIQUES:

- "Palo de Mallorca".
- "Vins de la terra del Pla i Llevant de Mallorca".

El Vilafranca cada dia més líder però l'afició cau en la provocació

Jaume Vidal

El C.F. Vilafranca fins ara només ha deixat escapar deu punts al llarg de tota la competició lliguera. Darrerament pareix que l'equip d'en Pep Sansó ha afluixat un poc la marxa ja que en els darrers quatre partits ha deixat perdre cinc punts, i això ha fet que el segon classificat, l'Espanya ja estigi només a un punt del Vilafranca. Tot i això, no cal perdre l'esperança ja que els equips estaven ben classificats.

El passat vint-i-set d'octubre el Vilafranca afrontava en principi un partit que s'havia de resoldre amb bastanta facilitat, però això no va ésser així. El partit va començar així com s'esperava ja que al minut setze, Mari ensetà el marcador amb un gran gol, i com no amb una excel·lent passada d'Artabe. Però això no podia ser així, després d'uns minuts l'àrbitre, Trinidad Quesada, va començar a fer de les seves i va voler encalenticir el públic vilafranquer, pitant diverses faltes invisibles. Ja al minut trenta tres Àlex establí l'empat, a causa d'una errada defensiva del nostre equip. A la segona part el vilafranquer, en Xavier Garcies, va fer el dos a un que tornava a avançar el Vilafranca i així també augmentar en un gol més el seu compte particular, i ser el màxim goleador local. Uns minuts després del gol, el penós àrbitre va expulsar Mariano per doble amonestació, després d'això ja començà la capdavallada del Vilafranca, que ja no torna al partit. Al darrer minut, res pitjor podia passar, el segon gol del Gènova, i res més podien fer per celebrar el gol que anar davant la penya melonera i ficar-se amb ells. El

Encara no han perdut cap partit

públic invadí el camp i anà a pegar als jugadors contraris. Després d'una suspensió momentània del partit és tornà a reanudar el partit, per acabar de jugar els darrers minuts del partit. Al final i per sort la federació no ha sancionat el Vilafranca, que ben bé ho hagués pogut fer.

Al moment de tancar l'edició el Vilafranca va situat en primera posició amb cap partit perdut i cinc empatats, seguit de l'Espanya amb un punt menys. El Vilafranca és l'equip menys golejat encara que sigui uns dels que fan més pocs gols.

Comença el campionat de voleibol

J. Vidal

El proper divendres dia 15 les cadets del C.V. Vilafranca comencen la lliga davant un dels millors equips de la categoria, S'Arenal. L'equip entrenat per Jaume "paller" i Damià parteix com un dels màxims aspirants a guanyar la lliga, juntament amb el Manacor i el Son Servera.

La lliga es disputarà en catorze jornades. Els partits es disputaran els dissabtes dematins al Moli Nou. I ara ja només ens falta donar l'enhorabona a tots els que han fet possible formar aquest equip, i donar, a tots, els ànims que facin falta per treure l'equip endavant.

El mal joc dels juvenils els condemna a la part baixa de la taula classificatòria

Colònia 9-Vilafranca 0.- El resultat ho diu tot. Mal partit dels nostres juvenils. El Colònia fou clarament superior al C.F.Vilafranca, el qual no pogué fer res davant el seu rival, segon classificat. Tot i el mal joc realitzat per l'equip meloner, el resultat fou massa ampli. Els jugadors, però, no perderen la moral i lluitaren fins a l'últim minut per defensar els seus colors.

Vilafranca 1-Santanyí 2.- Partit molt igualat el que es disputà a la quinta jornada. Els juvenils vilafranquers demostraren una vegada més que no es troben en el seu millor moment. El partit, però, fou molt entretingut ja que tots dos equips disposaren de moltes ocasions per augmentar el marcador. Resultat molt ajustat.

Peguera 2-Vilafranca 1.- El passat 3 de novembre, al

camp municipal de Peguera, el Vilafranca no va saber treure profit de la seva superioritat davant el que era el darrer classificat de la lliga. Tot i que el partit semblava que només hagués de tenir un color, el Peguera tregué el nirvi que duia a dins i fou capaç de guanyar a un equip que, teòricament, havia de ser millor.

Futbol 7 Aleví

Els alevins segueixen les passes del primer equip

Vilafranca 0-S'Horta 8.- El S'Horta acabà amb la cadena de bons resultats del C.F.Vilafranca amb una golejada important. Els alevins no feren un bon partit i es veieren superats en tot moment per l'equip felanitxer.

Montuïri 4-Vilafranca 2.- El camp municipal d'esports de Montuïri va veure com el Vilafranca encaixava la segona derrota consecutiva. Tot i el resultat, els jugadors vilafranquers disputaren un gran partit amb moltes ocasions de gol per part dels dos equips però més ben aprofitades per l'equip local.

Vilafranca 4-Felanitx 5.- El passat 8 de novembre el Vilafranca disputà la sisena jornada de lliga davant el Felanitx. Com indica l'ampli marcador, el partit fou molt igualat. Espectacle i gols al camp del Molí Nou. Actualment, l'equip vilafranquer es troba a la part alta de la classificació gràcies a les tres primeres victòries aconseguides (Vilafranca 5-Porciúncula 1; Son Roca 1-Vilafranca 4; Llubi 0-Vilafranca 6).

Futbol 7 Benjamí

Ja corren pel bon camí

Margaridà2- Vilafranca 3

El passat vint-i-sis d'octubre els més petits del futbol vilafranquer van tornar a sumar una altra victòria al poble veí de Santa Margalida. Els al·lots d'en Pere Llull van obtenir un resultat ajustat davant un fluix Margaritense, que no va tenir gaire sort de cara a porteria.

Vilafranca 1- Algaida 2

Primera derrota a casa dels benjamins. Mal partit el que es va poder veure al Molí Nou a la quarta jornada del campionat de lliga. Poc van poder fer els nostres al·lotets davant un ben assentat Algaida, que en tot moment va jugar al contra atac, amb una poca acertada defensa.

Vilafranca 7- Sineu 2

Golejada del Vilafranca a un impotent Sineu, que just li va venir poder acabar el partit amb només set gols, en contra. Bon partit tot i estar davant un fluix visitant, que estava situat en setena posició.

Segueixen essent irregulars

Vilafranca 2-Espanya 1.- El passat 26 d'octubre el C.F.Vilafranca aconseguí la primera victòria de la temporada. Tot i el bon joc el resultat fou molt ajustat. Al principi de la segona part, l'equip vilafranquer aconseguia els dos primers gols del partit, més tard, l'equip de Lluçmajor marcava el gol de l'honor però aquest no servia per res. Aquest partit serví per donar confiança als jugadors dels germans Escalles.

Vilafranca 2-Algaida 2.-

Un lamentable arbitratge fou el motiu de l'empat vilafranquer. L'equip meloner realitzà un bon partit però, a més de l'arbitratge, la bona punteria de cara al gol de l'equip algaidí féu que el C.F.Vilafranca no aconseguís els tres punts. Tot i l'expulsió de dos jugadors (una per cada equip), el partit no va perdre l'emoció.

Margalida 2 - Vilafranca 0.-

La manca de jugadors, tan per lesions com per sancions, féu que el Vilafranca s'enfrontés al Santa Margalida amb onze jugadors convocats. Dues errades defensives i un mal joc dels nostres cadets feren que a la primera part el Sta. Margalida aconseguís els dos únics gols del partit. La segona part, en canvi, fou totalment diferent de la primera. El nostre equip sortí amb molta més ambició però, tot i les múltiples ocasions de gol dels jugadors locals, no aconseguiren marcar.

Dia 21, donació de sang a l'ambulatori

GERMANDAT DE DONANTS DE SANG DE MALLORCA

Si ja ets donant de sang o vols ser-ho, dia 21 de novembre ho pots fer al PAC de Vilafranca des de les 18 hores fins a les 21 hores. Una mica de sang teva pot salvar moltes vides.

Es cerca gent amb llinatge Salom i de malnom "Falet"

Som un grup de descendents d'una mateixa família, que estam interessats en realitzar l'arbre genealògic del llinatge Salom i de malnom "Falet". Amb aquesta nota demanam a tots els que ens puguin ajudar, ens enviïn les seves dades familiars o arbre genealògic si el tenen fet. Per tal cosa vos podeu dirigir a: Bernadí Salom Torres C/ Joan Burgues Zaforteza, 2, 07005 de Palma, o al fax 526333, o als telèfons 27-56-89 i 42-75-16. Estam interessats en fer una trobada d'aquesta gran família, per la qual cosa vos pregam ens envieu les dades el més prest possible. Gràcies

Defuncions

Maria Morlà Bover, morí dia 29 de juliol als 88 anys

Margalida Mestre Sastre, de 79 anys, morí dia 1 d'agost

Miquel Gayà Garí, morí dia 1 d'agost als 79 anys

Maria Concepció Garcias Ferriol, de 84 anys, morí el 9 de setembre

Margalida Garí Sastre, morí dia 16 d'octubre als 78 anys

Catalina Bauzá Rosselló, de 88 anys, morí dia 12 de novembre

Antònia Mayol Jaume morí dia 10 de novembre als 71 anys

També ens han deixat: Antònia Font Català, que morí dia 14 de juliol als 84 anys i en Jaume Sansó Rosselló, de 74 anys, que morí dia 30 de juliol

Es Piló

Alerta amb els cans.- Ja n'hi ha hagut més d'un que va escalivat amb els cans que volten per la Vila sense corda ni pastor. Aviat començarà a ser hora que tots els amics dels cans facin accions conjuntes per tal d'instal·lar una canera municipal a veure si d'una vegada podrem caminar tranquils pels nostres carrers.

Incineradors casolans.- Sembla que la posada en marxa de la incineradora de Son Reus n'ha fet cavil·lar més d'un. La solució és fàcil, com menys fems facem manco pagarem. Idò, ja tenim la solució, i tots els corralers i corraleres ja s'han posat a cremar plàstics als corrals de casa seva. Si la fumarda negra fa mal d'ulls, als qui ho veuen d'enfora, ja vos podeu imaginar el mal de nas que deuen tenir els veïnats.

Pega aixecada.- A l'inici del carrer Miguel de Cervantes, i donats que parlem d'aquest carrer aprofitarem per vindicar el seu canvi de denominació per algun més avinent, l'asfalt ja comença a aixecarse. No anava per mal camí aquell periodista que fa uns dies proposava un canvi de nom a l'empresa "Melchor Mascaró S.A." pel de "Melchor más caro, S.A.".

Tots passaren per Sants.- La diada de Tots Sants no començà massa bé pel nostre batle. La placa commemorativa de l'ampliació del cementiri anava plena de faltes ortogràfiques. Però la història no acaba aquí. Sembla que aquest petit ensurt va desbaratar els esquemes del batle perquè ens conten que a l'inici del discurs digué que només volia dir "un parell de paraules" i les paraules es convertiren en frases i les frases en discurs i el discurs anà acompanyat pel renou d'estómac dels assistents.

Avinguda del fems, dels grellats i dels preservatius.- L'Avinguda de les Escoles està de moda o al manco tothom en parla. Diuen que els voltants de les escoles estan plens de brutor, les papereres estan girades cap al carrer i a punt de ser inscrites en el llibre dels èxits com les que més temps estan sense ser buidades, hi ha uns grellats que canten a cop de pneumàtic i per més afegir al trist curriculum d'aquesta avinguda vos podem dir que a la seva part més alta hi ha una mena d'abocador incontrolat de deixalles d'utilitat sexual. Sort que el regidor de Medi Ambient viu en aquella contrada.

El pas dels anys.- El panell informatiu que hi havia col·locat davant "Sa Nostra" ha estat retirat i just a temps. Quan el fotògraf hi anà ja l'havien llevat.